خبر

گویندگی نمایش رادیویی سخت‌تر از دوبله است

سعید مقدم‌منش، صداپیشه و مدیر دوبلاژ است که سال‌هاست در عرصه گویندگی فعالیت می‌کند و تا به امروز کارهای متفاوتی را در عرصه دوبله و نمایش رادیویی انجام داده است. وی در پاسخ به این سؤال که شما در رادیو هم به‌عنوان گوینده نمایشی فعالیت کردید، آیا گویندگی فیلم با گویندگی رادیو تفاوتی هم دارد به جام‌جم می‌گوید: به‌نظرم خلاقیت و سختی در گویندگی نمایشی بیشتر است. چون در اینجا، شما فقط با یک متن بی‌جان سر و کار دارید. در ابتدا می‌بایست آن را تصویرسازی، بعد حس و لحن متناسب با آن شخصیت یا داستان را پیدا کنید و پس از آن در کلام‌تان انعکاس دهید. ولی در گویندگی فیلم ما از لحن، حس و تیپ بازیگر کمک می‌گیریم تا متناسب با بازی او حرف بزنیم.

وی در ادامه درباره کسانی که صدای بزرگان عرصه دوبله را تقلید می‌کنند توضیح می‌دهد: به نظر من، تقلیدصدا در هر حالتی اصلا کار درستی نیست. چون هم به حنجره آسیب می‌زند و هم موجب می‌شود تا آن صدا ماندگاری و جذابیتی برای مخاطب نداشته باشد. الگو قراردادن با کپی‌کردن دو مقوله کاملا متفاوت است. فرد می‌تواند گوینده‌ای را الگو قرار دهد تا از لحن، سبک، تیپ و حس او، اطلاعات باارزشی را به‌دست‌آورد اما نباید صدایش را تقلید و کپی کند.

در گفت‌وگوی «جام‌جم» با محسن اردستانی رستمی، کارگردان بررسی شد

«ماجرای امروز» و دیروز فتنه‌ها در قاب افق

سپیده اشرفی
گروه رسانه

ماجرای امروز و دیروز نیست. فتنه‌ها می‌آیند و می‌روند اما داغی که بر دل‌ها می‌ماند، شهید شدن جوانانی است که هر کدام سرمایه‌های کشورند. تفاوتی ندارد که در سوریه و میان جنگ با داعش باشد یا دفاع مقدس و مبارزه با صدام. این ماجرا از دیروز آغاز شده و به امروز رسیده؛ به روزهایی که از ۸۸ آغاز شد، به فتنه‌هایی که شهدایی را در دامن خانواده‌ها رها کرد، به شهید صدرزاده‌ها که در میدان مبارزه با فتنه بودند اما سرنوشت‌شان در سوریه رقم خورد. آن چیزی که در فیلم‌هایی مثل ماجرای نیمروز شاهدیم، فتنه‌هایی است که در بزنگاه‌های مهم تاریخی، یقه مدافعان امنیت را می‌گیرد. درست مثل همان صحنه‌ای که رحیم در «ماجرای نیمروز» دست رزمنده در حال خداحافظی و عزیمت به جبهه را می‌گیرد و می‌گوید نیاز نیست به جنگ با صدام برود چون منافقان تا وسط شهر آمده‌اند و همه جا جبهه مبارزه است. مثل وقتی که در همان فیلم صحنه‌ای پخش می‌شود که ترور مردم به دست منافقان را نشان می‌دهد. تن ایران از همان زمان زخمی منافقان و فتنه بود تا به امروز و اغتشاش‌های ۱۴۰۱ رسید. اما آنچه کمتر به آن پرداخته شده، صحبت از شهدایی است که در این فتنه‌ها مظلومانه شهید می‌شوند. برنامه «ماجرای امروز» که از شبکه افق روی آنتن می‌رود، تلاش کرده به این بخش مغفول‌مانده توجه کند و سراغ زندگی شهدای مظلوم فتنه‌ها برود. به بهانه پخش این برنامه گفت‌وگویی با محسن اردستانی رستمی، کارگردان این برنامه داشتیم.

«ماجرای امروز» به کارگردانی محسن اردستانی رستمی و تهیه‌کنندگی شهرام ناصری، هر شب ساعت ۱۸ و ۳۰ دقیقه از شبکه افق پخش می‌شود و به زندگی شهدای مظلوم فتنه می‌پردازد. محسن اردستانی، کارگردان این برنامه در خصوص دغدغه‌ای که برای ساخت چنین برنامه‌ای داشته، به فعالیت خود در ساخت برنامه برای مدافعان حرم اشاره کرده و به جام جم می‌گوید: شروع فعالیت من در حوزه مستندسازی باشهدا بود؛ چه زمانی که در تهران بودم و چه زمانی که در سوریه و لبنان به صورت میدانی وارد کار شدم و از فعالیت‌های زینبیون و فاطمیون یا شهدای این گروه‌ها مستند تهیه می‌کردم؛ در همه این موارد احساس می‌کردم دینی به گردنم هست که باید ادا کنم. در آن زمان هم در بحث مدافعان حرم خیلی فعالیت می‌کردم. در سال ۸۸ وبلاگ نویسی می‌کردم و در همان زمان هم احساسم این بود که شهدای مدافع حرم جزو مظلوم‌ترین‌ها هستند. حتی روی مزار شهید مهدی عزیزی محل شهادت را هم ننوشته‌اند و فقط قید کرده‌اند: فدایی حضرت زینب.

شهدای فتنه، مظلومند

وی عنوان می‌کند: آنچه که در اغتشاش‌های اخیر می‌بینیم این است که در کل شهدای فتنه – چه فتنه ۸۸، چه در آبان۹۸ و چه آشوب‌های امسال –شهدای بسیار مظلومی هستند که اصلا به آنها پرداخته نشده است. بر همین اساس قرار شد ماجرای امروز را بسازیم. در واقع «ماجرای نیمروز» روایتگر شهدای فتنه منافقین بود و تلاش کردیم با ساختن ماجرای امروز، روایتگر شهدا از سال ۸۸ تا فتنه امسال باشیم. در این برنامه به شهید نیروی انتظامی و مدافع امنیت هم پرداخته شده است. اما چیزی که در برنامه ماجرای امروز دیده می‌شود، انتخاب مادران و همسران شهداست. کارگردان ماجرای امروز به مساله انتخاب همسران و مادران شهدا برای گپ‌وگفت برنامه، اشاره کرده و می‌گوید: شاید از نظر بسیاری، جنگ یک اتفاق مذکر باشد اما به نظر من، ساختار جنگ مونث است چون همسر شهید از زمانی که او وارد میدان می‌شود تا زمانی که مجروح یا شهید بازگردد، در زندگی شهید حاضر است و تلاش می‌کند پای آرمان‌های شهید بایستد. در واقع برخلاف این‌که همیشه جنگ از زاویه دید مردان روایت شده، ما به این مساله توجه کردیم که خانواده‌ها نقش بسزایی در این میان دارند و در ماجرای امروز بر خلاف دیگر برنامه‌ها که ممکن است چندان به آنها نپردازند، توجه ویژه‌تری به خانواده آنها داشته است. اردستانی در خصوص تحقیق قبل از اجرای برنامه عنوان می‌کند: قبل از ضبط برنامه، تحقیق اولیه انجام می‌شود. ۹ قسمت اول در استودیو ضبط شده اما قسمت‌های بعدی داخل منازل شهداست تا حس بهتری القا کند. کما این‌که شهید مرتضی آوینی هم این طور می‌گفت که حضور در مکانی که شهدا بوده‌اند حس ایجاد می‌کند و در کار اثر دارد. در عین حال تلاش کردم بر اساس تجربه‌ای که در کارگردانی دارم، اطلاعات کامل را به مجری ندهم. چون اگر خاطره‌ای را به او بگویم، مجری ممکن است نقش بازی کند و واکنش طبیعی نداشته باشد. مثلا مادر شهید حدادیان خاطره‌ای گفت که قبل از ضبط با مجری هماهنگ کرده بودند. اما در موارد این چنینی به جای انتقال کل مطلب، رئوس مطالب را به آنها می‌گویم تا بکر بودن واکنش مجری و این گپ و گفتی که با خانواده شهدا دارند حفظ شود. برنامه در کل ۹ قسمت از آن داخل استودیو ضبط شده و قسمت‌های بعدی داخل منازل خواهد بود.

ملاک‌های انتخاب مجری

برای یک برنامه معمولی شاید انتخاب یک مجری کفایت کند اما آنچه برنامه‌های مربوط به زندگی شهدا را متمایز می‌کند، نوع گپ وگفت از زندگی آنهاست که باعث می‌شود کار انتخاب مجری هم قدری دقیق‌تر انجام شود. درست مثل ملازمان حرم که با اجرای فضه‌السادات حسینی توانست روایتگر مدافعان حرم از زبان همسران‌شان باشد. اردستانی درخصوص انتخاب مجری برای ماجرای امروز و ملاک‌هایی که برای این انتخاب وجود داشته، می‌گوید: تاکیدی که برای انتخاب مجری داشتیم این بود که خودش نویسنده باشد و در این بررسی به خانم سمیه عظیمی ستوده رسیدیم که نویسنده کتاب‌های مختلف مدافعان حرم بوده و در این برنامه اجرا می‌کند. یعنی قصدمان این بود که صرفا یک مجری وارد برنامه نشود. خانم‌عظیمی به واسطه نویسندگی، عضو جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی است. اردستانی ادامه می‌دهد: در عین حال، برای این همکلامی، ساختار اجرای مرسوم را کنار زده‌ایم تا یک گفت‌وگوی خودمانی شکل بگیرد. باید کسی را انتخاب می‌کردیم که به فضا آشنا بوده و از جنس این فضا باشد چون فتنه موضوع حساس‌تری است. خانم عظیمی در حوزه کتاب هم تجربه اجرای برنامه داشته و بی‌تجربه نبود. تجربه‌ای که خودمان داریم این است که مجریان بعد از چند قسمت، با ساختار برنامه اخت می‌گیرند. این مساله قدری زمان می‌برد و حالا بعد از ضبط ۹ قسمت، این پخته شدن کار را شاهد هستیم.

بازماندگان سوریه، شهید فتنه شدند

اردستانی به وجه مشترک شهدای اغتشاش‌های اخیر اشاره می‌کند: به اغلب شهدای مدافعان حرم که نگاه می‌کنیم، سابقه فعالیت علیه فتنه ۸۸ داشتند، مثل مصطفی صدرزاده. اما در فتنه اخیر، وقتی به زندگی شهدا نگاه می‌کنیم می‌بینیم که بسیاری‌شان خواستار رفتن به سوریه بودند که یا رفته بودند ولی شهید نشده بودند. یا وجه اشتراک چند شهید این بود که در کودکی احتمال فوت‌شان وجود داشته و مثلا نذر امام زمان(عج) کرده‌اند تا زنده بمانند و حالا در این فتنه‌ها توانسته‌اند نقش خود را ایفا کنند. گاهی خداوند افراد را نگه می‌دارد که نقش خودشان را در جای دیگری ایفا کنند. این وجه مشترک را در این شهدا می‌بینیم که هر کدام در یک فتنه شهید شدند و نقش خودشان را ایفا کردند. ماجرای امروز در دو بخش ضبط شده که بخش اول داخل استودیو و بخش دیگر، داخل منازل شهداست. این برنامه هر شب ساعت ۱۸ و ۳۰ دقیقه از شبکه افق پخش می‌شود. به گفته کارگردان این برنامه، ۹ قسمت که ضبط استودیویی بوده به این روال پخش می‌شود و برای قسمت‌های بعدی که ضبط در منزل است بعدا اطلاع‌رسانی خواهد شد.

درنگ

زندگی شهدا را سفیدنمایی نمی‌کنیم

کارگردان ماجرای امروز در خصوص ابعاد ناگفته زندگی شهدا و پرداختن به آن در این برنامه، تاکید می‌کند: به نظرم اشکالی که در پرداختن به زندگی شهدای دفاع مقدس یا مدافعان حرم وجود دارد، این است که در اغلب آثار مکتوب یا تصویری تلاش شده از زندگی این شهدا سفیدنمایی شود. یعنی ممکن است نگویند مجید قربانخانی خالکوبی داشته و از همان ابتدا او را یک فرد مذهبی نشان دهند. انگار که بتوان اسم یک شهید را برداشت و اسم هر شهید دیگری را گذاشت. یعنی نباید بگویی شهید ضرغام از کاباره تا جبهه را طی کرده است. من با این مساله مخالفم. اول از همه تلاش کردیم در ماجرای امروز سفیدنمایی نکنیم و بعد، هر خاطره‌ای از بازیگوشی و زندگی طبیعی او را روایت کنیم. در عین حال، تمرکزمان روی خاطره گفتن است. می‌خواهیم مخاطب، چند خاطره از شهید بشنود و با ابعاد ناگفته زندگی شهید آشنا شود. یعنی اینطور نباشد که صرفا یک صفت از شهید بشنود بلکه مصداق آن برایش روایت شود. ما تاکید داریم از صفت‌ها دوری کنیم و به خاطره برسیم. یعنی اگر می‌گوییم صادق و راستگو بوده، خاطره نقل می‌کنیم. چون این خاطره در ذهن شکل می‌گیرد و ماندگار می‌شود. در حقیقت تلاش کردیم از کلیشه‌های مرسوم دوری کنیم.

گفت‌وشنود

«سیاره‌آبی»، مطالبه‌گر محیط زیست

سیما پاتیمار، تهیه‌کننده «سیاره‌آبی» درباره دغدغه‌های محیط‌زیستی این برنامه توضیح داد. پاتیمار در خصوص این برنامه گفت: در این برنامه به فراخور موقعیت زمانی هر روزه بخش‌هایی اضافه و دغدغه‌های محیط‌زیست مطرح می‌شود. همچنین اطلاع مردم را نسبت به محیط‌زیست ارتقا می‌دهد و در راستای آن تلاش می‌کند. حتی در این برنامه مردم مشکلات خود را مطرح می‌کنند و ما آنها را پیگیری و گونه‌های گیاهی و حیات‌وحش را که در حال انقراض هستند در این برنامه معرفی می‌کنیم.

وی ادامه داد: ما در «سیاره‌آبی» یک تقویم محیط‌زیستی را مد نظر قرار داده‌ایم، به این معنا که روزهای جهانی مانند روز جهانی یوزپلنگ یا روز هوای پاک ملی را مورد بررسی قرار می‌دهیم. مخاطبان نیز می‌توانند برای ما عکس و صوت با موضوع محیط‌زیست ارسال کنند. برای من جالب و لذتبخش است که بخشی از تلفن‌ها و پیامک‌ها را شخصا پاسخ می‌دهم و مخاطبان را آگاه می‌کنم و حتی شماره‌هایی به آنها می‌دهم تا درخواست‌شان را پیگیری کنند. البته در برنامه نیز دغدغه‌های‌شان را بیان می‌کنم و سعی کرده‌ام صدای مردم در حوزه محیط‌زیست باشم. این تهیه‌کننده گفت: ویژگی برنامه سیاره‌آبی در این است که هفت سال به‌صورت مداوم، هرروز غیر از پنجشنبه و جمعه روی آنتن بوده است، حتی در تلویزیون هم برنامه‌ای ندارند که هرروز با موضوع محیط‌زیست پخش شود یا اگر هم بوده، به این صورت در چند سال متمادی روی آنتن نرفته است.

پاتیمار درباره پاسخگو نبودن برخی از مسئولان در «سیاره‌آبی» عنوان کرد: برنامه ما مطالبه‌گری است و ساختار میزگرد نداریم اما مسئولان درباره موضوعات و پرسش‌ها بسیار ساده‌تر می‌توانستند صحبت کنند اما گاه ترجیح می‌دادند که حرفی نزنند.

وی درباره تاثیرگذاری سیاره‌آبی بر مخاطبانش اظهار کرد: گواه صحبت‌هایم پیامک‌هایی است که از مخاطبان می‌گیریم. آنها می‌گفتند درباره موضوعاتی نظیر تفکیک زباله از مبدأ، اهمیت گونه‌ها و حیواناتی نظیر مارمولک و مار یا روزهای جهانی چون جنگل‌های حرا که ویژگی کشور ما محسوب می‌شوند زیاد اطلاعات نداشتند. مخاطبان گاه در مورد محتوا و موسیقی به ما پیشنهاد می‌دهند و ما نیز از نظرات آنها برای بهبود برنامه استفاده می‌کنیم. سیاره‌آبی به تهیه‌کنندگی سیما پاتیمار و اجرای فاطمه میناخانی از شنبه تا چهارشنبه ساعت ۱۶ و ۴۰ دقیقه از رادیوایران پخش می‌شود.

ببینید و بشنوید

شبکه یک	
۶:۰۵	صبح بخیر ایران
۱۱	آفتاب شرقی
۱۶:۳۰	ایرانگرد
۱۸	نقشه گنج
۲۲:۱۵	سریال «آزادی مشروط»
شبکه سه	
۶:۴۵	سلام، صبح بخیر
۹:۱۵	لبخند سه
۱۰:۴۰	طبیب
۱۵:۲۰	شوخی شوخی
۱۵:۴۲	رویانیوم
۲۰:۲۵	خلاصه سریال «بی‌همگان»
۲۲:۳۴	خودمونی
شبکه چهار	
۱۶	چشم‌انداز
۱۷:۳۰	درسگفتار
۱۸	مجموعه «وقتی آب بندها می‌شکنند»
۲۱:۳۰	چهارسوی علم
۲۲:۳۰	شیوه
شبکه پنج	
۸	سلام تهران
۱۴:۰۵	بچه‌های ایران
۱۵:۳۵	شهر برگ
۱۶:۱۰	در شهر
۲۱	پرچم بالاست: این برنامه با رویکرد حمایت از تیم ملی فوتبال با اجرای هومن ستوده و مرتضی حسینی، با دعوت از پیشکسوتان فوتبال، چهره‌های هنری، خوانندگان و... یک دورهمی پرنشاط ورزشی را پیش روی مخاطبان قرار می‌دهد؛ پخش نماآهنگ‌ها و موسیقی فاخر در راستای حمایت از تیم ملی در راه جام جهانی از قسمت‌های دیگر این برنامه است.
۲۳	سریال «شبح را بگیر»
شبکه افق	
۱۷:۳۰	سلام به آینده
۱۸	پاییز ۶۳
۱۸:۳۰	ماجرای امروز
۲۰	پنجه‌های کارآمد
۲۱	مستند مسابقه «فامیل بازی»
۲۲	آغاز داعش
۲۳	روشنایی زندگی
شبکه قرآن	
۱۳:۰۵	هشتگ دین
۱۴:۳۰	یاد خدا
۱۶	منم بچه مسلمان
۱۴:۴۰	ترتیل خوانی یک حزب قرآن کریم
۲۰	خوشبخت
۲۳:۵۰	مفاهیم قرآنی
شبکه‌های رادیویی	
۱۲:۳۵	رادیو معارف/ پارسایان
۱۵	رادیو اقتصاد/ مجله کشاورزی
۱۸:۲۵	رادیو قرآن/ تفسیر نور
۱۹	رادیو سلامت/ رویدادهای سلامت
۲۰	رادیو ورزش/ از سوت تا سکو
۲۲:۳۰	رادیو نمایش/ نمایش سراب: دو ماه پس از انقلاب، استوار حسین ایرانپوی که فرمانده یک پایگاه ژاندارمری است سعی دارد تا به خصومت و دشمنی دو روستای نزدیک پاسگاه پایان دهد. جابر پسری از اهالی یکی از روستاها برای استوار مشکلاتی ایجاد می‌کند...
۲۳:۳۰	رادیو صبا/ قند پارسی

زادروز

خسرومهر، همیشه مادری مهربان

وقتی از مخاطبان تلویزیون درباره شیوا خسرومهر سؤال پرسیده شود، بدون تردید اکثر آنها خواهند گفت که این هنرمند را همیشه در ایفای نقش مادران مهربان اما درعین‌حال مقتدر دیده‌اند. خسرومهر که چندی پیش سریال تلویزیونی «آتش‌سرد» را روی آنتن شبکه دو داشت، ایفاگر نقش یک مادر نویسنده و مهربان بود که سعی می‌کرد تا در حد توانش بهترین راهنمایی را به همسر و فرزندانش بدهد. او تا به امروز در سریال‌هایی همچون بچه‌مهندس ۳ و ۴، تازه‌وارد، جلال، دادستان و ... ایفای نقش کرده است. البته این هنرمند در سینما هم حضور داشته و آخرین فیلم او با نام «دوچ» سال ۹۷ اکران شد. این هنرمند این روزها شمع ۵۱ سالگی‌اش را فوت کرده است.

قاب

زندگی فیلسوف معاصر در «روشنای زندگی»

شبکه مستند با ساخت مستندهایی از شخصیت‌های معاصر در تلاش است تا ناگفته‌های زندگی آنها را به مخاطبان معرفی کند. تازه‌ترین اثر این شبکه با نام «روشنای زندگی» ساخته مریم فرهنگ است که روایتی از زندگی علامه جعفری، مفسر نهج‌البلاغه، فقیه، عارف، فیلسوف و مولوی‌شناس معاصر ایران بوده و امروز ساعت ۱۴ و ۳۰ دقیقه از شبکه مستند پخش می‌شود. فیلم روشنای زندگی به زندگی عالمانه استاد محمدتقی جعفری و ارتباط علمی و فلسفی‌اش با برتراند راسل و تلاشش برای درک نقاط مشترک فلسفه غرب و فلسفه اسلامی پرداخته و همچنین مروری دارد بر تحقیقات و مطالعات ایشان درباره چرایی و ماهیت زندگی که درنهایت به نگارش کتاب «زندگی قابل درک» منجر شد. در این مستند چهره‌هایی مانند پروفسور مهدی گلشنی فیزیکدان، پژوهشگر فلسفه علم، مترجم و استاد بازنشسته دانشگاه صنعتی‌شریف، شهرام تقی‌زاده انصاری و دکتر سیدمحسن فاطمی از شاگردان علامه به ابعاد مختلف این فیلسوف شیعه پرداخته‌اند. محمدتقی جعفری مشهور به علامه جعفری (۱۳۷۷-۱۳۰۲) از علمای شیعه، حکیم، فیلسوف، متکلم، فقیه و اصولی است. او شاگرد مرتضی طالقانی بوده و سراسر عمر خود را در تحصیل، تدریس و پژوهش و تحقیق سپری کرده است.

قاب

بهره‌برداری از رادیونما

گسترش و بسط وسایل ارتباط جمعی در کنار افزایش سطح دسترسی‌ها به منابع مختلف، شرایطی را ایجاد کرده که امروزه تولد یا تلفیق رسانه‌ها به امری کاملا طبیعی و عادی مبدل می‌شود. این روزها هم در سالروز آغاز به کار رادیونما قرار داریم. شهاب تالی، مدیر رادیوپیام دراین‌باره گفت: با ظهور رسانه‌های نوین برخی فکر می‌کنند رسانه رادیو توان رقابت با این رسانه‌ها را ندارد درحالی‌که رادیو در بحران‌های متعدد در سراسر جهان ثابت کرده نه‌تنها جایگاه و رسالت خویش را حفظ کرده است بلکه قوی‌تر از سایر رسانه‌ها توانسته نقش‌آفرینی کند. رادیونما چندین سال است که در جهان شناخته شده و رادیوهای مختلف خارجی از آن بهره می‌گیرند اما این رسانه فعالیت رسمی خود را در کشورمان از تاریخ سوم دی‌ماه ۹۵ آغاز کرد و امروز تمام شبکه‌های سراسری و استانی از این امکان بهره‌مند هستند. وی افزود: رادیونما رسانه‌ای بین رادیوهای سنتی گذشته و رادیوهای تصویری جدید است. پخش تصویر از رادیونما تحول چشمگیری در این رسانه به‌وجود آورده، چراکه پخش همزمان تصویر با محتوای صوتی جذابیت آن را دوچندان می‌کند.